

KONGSBERG
KOMMUNE

Førsteklasses forberedt

Overgangsplan fra barnehage til skole i Kongsberg kommune

2016 - 2021

Innholdsfortegnelse

	Side
Kap. 1 Førsteklasses forberedt	4
Kap. 2 Føringer for overgang barnehage – skole	4
Kap. 3 Overgang barnehage - skole for barn med særlige behov	6
Kap. 4 Samarbeid med foreldre og overføring av informasjon barnehage – skole	7
Kap. 5 Mål for overgang barnehage - skole	7
Kap. 6 Rutiner for overgang barnehage - skole	8
Kap. 7 Ekstra rutiner for overgang barnehage - skole for barn med særlige behov	13
Kap. 8 Vedlegg: Skjema for informert samtykke om overføring av informasjon Skjema for informasjon ved overgang fra barnehage til skole	14 15

Kap 1: Førsteklasses forberedt

For små barn er det å begynne på skolen et stort skritt. Og et viktig skritt, der vi som voksne rundt ikke bør trå feil. Barnehage, skole og foreldre kan i fellesskap bidra til at skolen ikke er ukjent grunn og til at barna opplever trygghet fra første stund. Trygge barn som raskt finner seg til rette i skolen, vil trives bedre. Og igjen lære mer.

Det handler om de samme barna, da må vi handle sammen. Nesten alle barn som stiller til første skoledag i Kongsberg kommune, har begynt læringsløpet sitt i barnehagen. Det gir kommunen store muligheter for samhandling og tidlig innsats. Et tett og tverrfaglig samarbeid og en godt forberedt overgang fra barnehage til skole er forebyggende og kan bidra til at små startvansker ikke får utvikle seg til større utfordringer. Gir vi barna en god start på skolen har vi lagt grunnlaget for en fin fortsettelse.

Undersøkelser viser at faste rutiner og felles møteplasser er avgjørende for å få til et godt og systematisk samarbeid rundt overgangen fra barnehage til skole. I denne planen beskrives felles og forpliktende mål og rutiner for alle ansvarlige. Rutinen er kun et minimumskrav. De enkelte skoler og barnehager står fritt til å gjøre mer. Men med denne planen vil Kongsberg kommune sette en standard, og bidra til at alle barn som begynner på skolen i vår kommune stiller førsteklasses forberedt.

Kap 2: Føringer for overgang barnehage- skole

Både i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og i prinsipper for opplæringen slås det fast at barnehage og skole skal samarbeide til barnets beste. I rammeplanens kap.5.1 står det at:

Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem. Planer for barns overgang fra barnehage til skole må være nedfelt i barnehagens årsplan.

Nært samarbeid mellom barnehage og skole er særlig viktig for barn som har behov for særskilt tilrettelagt omsorgs- eller læringsmiljø. Dersom det er behov for omfattende tilrettelegging, må samarbeidet etableres i god tid før barnet begynner i skolen.

Rammeplanen råder barnehage og skole til gjensidig å informere hverandre om sine virksomheter og understreker at barnehagen skal legge til rette for at barna får ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

I skolens Læringsplakat står det at: *Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, barnetrinn og ungdomstrinn, ungdomstrinnet og videregående opplæring skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i opplæringsløpet.*

For å sikre kontinuitet i barnas opplæringsløp er det lagt vekt på sammenheng mellom barnehagens rammeplan og skolens læreplaner. Begge vektlegger betydningen av språklig, sosial og kulturell

kompetanse og de syv fagområdene i rammeplanen er i stor grad de samme som barna senere vil møte som fag i skolen. Det er dermed lagt godt til rette for dialog mellom barnehage og skole. Og for at barn får bygge videre på kunnskap, erfaringer, ferdigheter og interesser fra barnehagen inn i skolen.

Forskning viser at selv om barn har opplevd og mestret mange overganger i sine tidligste leveår, så byr overgangen fra barnehage til skole på særlige utfordringer. Årsaken er mangelen på kontinuitet mellom barnehage og skole. Nytt fysisk og sosialt miljø, nye voksne, nye forventninger og mye mer komplekse omgivelser på skolen er vanskelig. Særlig når barnet samtidig opplever økte krav og mindre støtte, sammenlignet med livet i barnehagen (*Broström / NOU 2010:08*).

Barnehage og skole bør derfor sammen og i god tid før skolestart legge til rette for at overgangen ikke blir for stor, men overstigelig og noe barna mestrer og kommer styrket gjennom. Det gjør de lettere om de kommer til en skole som kjenner dem og som de kjenner igjen.

Forskningen sier at barna som skal begynne på skolen trenger:

- å bli kjent med det fysiske miljøet
- å få kjennskap til hvem og hvordan den nye læreren er
- å få en ide om hvilke aktiviteter som skjer på skolen
- å få vite noe om systemet/reglene

(*H. Fabian 2002*)

Visjonen i Kvalitetsutviklingsplan for kongsbergbarnehagene 2015 – 2025 er: Med real kompetanse i sekken- mulighetene er min verden, og planen vektlegger at tett samarbeid med foreldre, skole, SFO, helsestasjon m.fl. skal gjøre alle barn i Kongsberg førsteklasses forberedt til skolestart. Barnehagene i Kongsberg gir barna verdifull bagasje i skolesekken. De har med seg en sosial, språklig og kulturell kompetanse som er viktig i skolestarten og for den videre læringen.

Å forberede førskolebarna og fokusere på det som kommer siden, står ikke i strid med å hegne om barndommens verdi her og nå. Hver dag er viktig. Også de som kommer etterpå. Det er barnehagens oppgave å ivareta disse hensynene parallelt. Likeledes er det i skolens interesse å kjenne de nye elevene mest mulig før de starter, slik at den kan planlegge og tilrettelegge individuelle læringsløp allerede fra første skoledag.

I Kvalitetsutviklingsplan for grunnskolen i Kongsberg 2014- 2024 er det en uttalt ambisjon at skolen skal ha trygge og inkluderende læringsmiljøer. Slike miljøer etableres raskere om skolen allerede har startet samarbeidet om og med de nye elevene sine før skolestart. For barna betyr samarbeidet mindre brudd og bedre mulighet for å oppleve overgangen fra barnehage til skole som en fortsettelse. En fin fortsettelse.

Kunnskapsdepartementet ga i 2008 ut veilederen «Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole». Veilederen retter seg både mot barnehage og skole og understreker at samarbeid mellom institusjonene må bygge på forståelse og kunnskap for de to institusjonenes særpreg og likheter. De har ulike mandat og læringskulturer, men til felles at de begge skal søke likeverd og kvalitet i omsorg og opplæring. Å styrke sammenhengen mellom barnehage og skole er å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar enkeltbarnets behov.

Veilederen anbefaler at:

- Barnehagetiden avsluttes på en god måte og skolen og skolefritidsordningen forbereder seg på å ta imot barnet.
- Barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag.
- Det er sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehage og skole.
- Foreldre godkjenner informasjonsoverføring fra barnehage til skole og har muligheter for aktiv medvirkning i denne.
- Lærere i barnehage og skole har felles møteplasser for forventningsavklaringer, kompetanseutvikling og felles planlegging.
- Kommunen initierer, planlegger, kontrollerer og følger opp samarbeidstiltak gjennom overordnede planer. Planene bør inkludere både kommunale og private barnehager og skoler.
- Barnehage- og skoleeier har det overordnede ansvaret for å legge til rette for samarbeidet.

Lenke til veilederen: http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/veiledninger_brosjyrer/2008/fra-eldst-til-yngst-samarbeid-og-sammenh.html?id=517292

Kongsberg kommune har lenge arbeidet med å gjøre overgangen fra barnehage til skole så god og overkommelig som mulig for alle barn. Denne planen er en videreføring og styrking av de gode samarbeidsrutinene som allerede foreligger.

Kap 3: Overgang barnehage- skole for barn med særlige behov

Et godt samarbeid før skolestart er viktig for alle barn, og spesielt for barn med særlige behov. Nye relasjoner og rutiner er en stor omstilling og kan for disse barna oppleves ekstra utfordrende. Derfor legger kommunen stor vekt på at forberedelsene til skolen starter tidlig og er samkjørte. Betydningen av tidlig innsats, tverrfaglig samarbeid og helhetlig tenkning er avgjørende for hvordan skoletilværelsen deres vil begynne og bli. Kongsberg kommune har utarbeidet ekstra rutiner for overgangen fra barnehage til skole for barn med særlige behov. Disse finnes i kap. 7. i overgangsplanen.

Alle barn er unike og har egne behov. Når vi i denne sammenhengen betegner noen barn som barn med særlige behov, viser det til at de har behov for støtte og tilrettelegging utover det allmenne pedagogiske arbeidet som foregår i barnehager og skoler. Dette omfatter både barn med funksjonsnedsettelse og utviklingsmessige, språklige, emosjonelle, kognitive og sosiale vanskeligheter. Dette er barn med ulike behov, men som har det til felles at de har fått en sakkyndig vurdering og vedtak om tilpasset støtte. Målet er å gi ulike barn et så likeverdig tilbud som mulig.

Kap 4: Samarbeid med foreldre og overføring av informasjon barnehage - skole

Foreldrene er barnas fremste omsorgspersoner og viktigste samarbeidspartner for både barnehage og skole. Ingen øver større innflytelse på barnas utvikling enn dem. Derfor er samarbeid med foreldrene forankret i både barnehagens og skolens formålsparagrafer. Når overgangen for førskolebarna skal forberedes, er god dialog med foreldrene avgjørende. De skal være den trygge hånden og holde i når barna skal ta avskjed med barnehagen og møte til første skoledag. Da må de være trygge selv.

Trygge foreldre er involverte foreldre. Foreldre som er informert og taes med på råd når barnehagene planlegger, dokumenterer og vurderer sitt pedagogiske arbeid med barna. Sammen finner de den formen som fungerer best for hvert enkelt barn. Det er særlig viktig at foreldre trekkes inn når barnehagen skal dokumentere barnas progresjon i læring og utvikling, og når denne informasjonen skal overføres til skolen. Dokumentert kunnskap og kjennskap til hvert enkelt barn er en forutsetning for at skolen fra første stund skal kunne legge til rette for individuelle læringsløp for de nye elevene. Derfor må barnehagene sørge for å innhente såkalt informert samtykke fra *samtlige* foreldre til førskolebarn. Informert samtykke betyr at utvelgelsen og innholdet i den dokumentasjonen som skal overføres fra barnehagen til skolen er foretatt i forståelse *med* og godkjenning av foreldrene. Informert samtykke gis gjennom eget (vedlagt) skjema.

Lenke til Foreldreutvalget for barnehager (FUB) sin brosjyre om overgangen barnehage- skole:
<http://www.fubhg.no/materiell.176559.no.html>

Kap 5: Mål for overgang barnehage- skole

Å bidra til at alle barn får en god start – uavhengig av bakgrunn og behov – er den viktigste oppgaven for en kommune som vil vokse og utvikle seg videre. Kongsberg kommune har vekstambisjoner og investerer betydelige summer i utvikling av byens barnehage- og skoletilbud. Fordi barna fortjener det og fordi byen vil tjene på det. Barna er kanskje bare 20 % av befolkningen, men de er 100% av framtida.

Derfor vil Kongsberg kommune legge til rette for at:

- Alle barn i førskolealder i Kongsberg skal ha en god og godt forberedt overgang fra barnehage til skole.
- Alle barn skal begynne på en skole som kjenner dem og som de kjenner igjen.
- Alle barn skal oppleve at det er helhet og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Alle barn skal få videreført informasjon som gavner dem fra barnehage til skole.

Kap 6: Rutiner for overgang barnehage - skole

Tid	Tiltak	Deltakere	Ansvar
August	Oppstart siste barnehageår for førskolebarna. Tilrettelegging for skoleforberedende aktiviteter	Pedagogisk leder	Barnehagestyrer
September	Informasjon om overgangen fra barnehage til skole i Kongsberg deles ut til foreldre med førskolebarn	Barnehagestyrer	Barnehagestyrer
Oktober	Foreldresamtaler i barnehagen. Tema: Forberedelser til skolestart og overføring av informasjon fra barnehage til skole	Foreldre Pedagogisk leder	Barnehagestyrer
	Innhente informert samtykke fra foreldre om overføring av informasjon og dokumentasjon fra barnehage til skole	Foreldre Pedagogisk leder	Barnehagestyrer
	Er det tvil om tidspunkt for skolestart, må dette drøftes med barnehagen i løpet av høsten (se retningslinjer for fremskutt/ utsatt skolestart)	Foreldre Pedagogisk leder	Barnehagestyrer

November	Samling i Forum for sammenheng og samarbeid barnehage-skole: Forventnings – avklaringer Kompetanseheving- og deling Kommunikasjon	Pedagogiske ledere Kontaktlærere Representanter fra SFO Representant fra FUB Representant fra barnevernet Representant fra helsestasjonen Representant fra PP-tjenesten Representant fra OK	Oppvekstkantoret (OK) Rektor Barnehagestyrer
Desember	Foreldre søker Oppvekstkantoret (OK) om utsatt skolestart innen 10. desember	Foreldre	Foreldre
Januar	Annonsering av dato og opplegg for innskriving av førskolebarna ved skolene i avis og på hjemmeside Innskriving i skolekretsene 2. tirsdag i januar kl. 17- 19 Enkeltvedtak om skolegang ved annen skole enn den barnet søker til Organisere besøk av førskolebarn på skolene for øvelse til Sangskattekista	Oppvekstkantoret (OK) Foreldre Førskolebarn Rektor /inspektør, SFO-leder Oppvekstkantoret (OK) Kontaktlærere Pedagogiske ledere	Oppvekstkantoret (OK) Rektor Oppvekstkantoret (OK) Rektor

Februar	Barnehagene prioriterer hvilke barn de ønsker overførings-samtaler om	Pedagogisk leder	Barnehagestyrer
	Enkeltvedtak om utsatt skolestart	Oppvekstkontoret (OK)	Oppvekstkontoret (OK)
	Sangskattekonsert	Førsteklassinger Førskolebarn Kontaktlærere Pedagogiske ledere	Kulturskolen Rektor Barnehagestyrer
	Kommunen informerer om at søknadsfrist til SFO er 1. mars og om hvordan foreldre kan søke	Oppvekstkontoret (OK)	Oppvekstkontoret (OK)
Mars	Foreldre som ønsker SFO-plass fra høsten, må søke elektronisk på kommunens hjemmeside innen 1. mars	Foreldre	Foreldre
Mars/April	Barnesamtaler i barnehagen. Tema: Forberedelser til skolestart	Førskolebarn Pedagogisk leder	Barnehagestyrer
	Foreldresamtaler i barnehagen. Tema: Forberedelser til skolestart og overføring av informasjon fra barnehage til skole	Foreldre Pedagogisk leder	Barnehagestyrer

April	Foreldre søker Oppvekstkontoret (OK) om fremskutt skolestart innen 1. april Samling i Forum for sammenheng og samarbeid barnehage-skole: Forventnings-avklaringer Kompetanseheving- og deling Kommunikasjon	Foreldre Pedagogiske ledere Kontaktlærere Representanter fra SFO Representant fra FUB Representant fra barnevernet Representant fra helsestasjonen Representant fra PP-tjenesten Representant fra OK	Foreldre Oppvekstkontoret (OK) Rektor Barnehagestyrer
Mai	Overføring av informasjon og dokumentasjon fra barnehage til skole (Følg mal) Sjekkpunkt: Barnehagene har gitt skolene informasjon om hvor mange barn det er behov for overførings-samtaler om Skole og barnehage avtaler tidspunkt for overføringssamtaler første uke i juni	Pedagogiske ledere Barnehagestyrer Rektor Barnehagestyrer Kontaktlærer Pedagogisk leder	Barnehagestyrer Barnehagestyrer Rektor Barnehagestyrer

Juni	Førskoledag på alle skolene 1. onsdag i juni kl.09.00-12.00: Førskolebarna besøker skolen og møter klassen, faddere og SFO. Foreldre følger, om ikke annet avtalt med barnehagen	Førskolebarn Faddere Kontaktlærere Foreldre Pedagogiske ledere/assistenter	Rektor
	Overføringssamtaler på skolen. Finner sted førskoledagen eller påfølgende uke	Pedagogiske ledere Kontaktlærere Evt. foreldre	Barnehagestyrer Rektor
	Informasjonsmøte for foreldre som har skolestartere i august. Informasjon om SFO-oppstart	Foreldre Kontaktlærer SFO- leder	Rektor
August	Første skoledag! SFO åpner før skolestart, sjekk kommunens hjemmesider for oppstartstidspunkt.	Førsteklassinger Foreldre Kontaktlærer Rektor	Rektor
	Samtale med foreldrene til nye elever på 1. trinn	Foreldre Kontaktlærer SFO- leder	Rektor
MERK:	Førskolebarna skal ha fått tilbud om besøk ved den nye skolen <i>minst</i> fem ganger før skolestart Alle skoler og barnehager skal møtes én gang høsten etter skolestart, for å utveksle erfaringer	Førskolebarn Pedagogiske ledere Kontaktlærere SFO- leder/ansatte Rektor/ kontaktlærer Barnehagestyrer/ pedagogiske ledere	Barnehagestyrer Rektor Rektor Barnehagestyrer

Kap 7: Ekstra rutiner for overgang barnehage - skole for barn med særlige behov

Tid	Tiltak	Deltakere	Ansvar
Så tidlig som mulig	Foreldre til barn med særskilt store og sammensatte behov og med et ekstraordinært behov for fysisk og/ eller medisinsk tilrettelegging informeres om Forsterket tilbud ved Raumyr skole	PP- tjenesten Foreldre Barnehagestyrer Oppvekstkantoret (OK)	PP- tjenesten Oppvekstkantoret (OK)
Senest innen to år før skolestart	PP- tjenesten informerer rektor om barn som har behov for særskilt fysisk tilrettelegging (i et omfang som krever budsjettbehandling og langsiktig planlegging)	PP- tjenesten Foreldre Rektor Oppvekstkantoret (OK)	PP-tjenesten Rektor Oppvekstkantoret (OK)
September - desember	Barnehagen inviterer skolen til samarbeidsmøte om forberedelser til overgang barnehage - skole	Barnehagestyrer Pedagogisk leder PP- tjenesten Evt. spesialpedagog Rektor Foreldre	Barnehagestyrer
September - desember	Koordinerende møter: Skifte av koordinator forberedes. Følg rutiner i Kvalitetshåndboka	Koordinator Barnehagestyrer Rektor Foreldre PP- tjenesten Evt. andre hjelpetjenester	Koordinator Systemkoordinator
Desember - januar	PP-tjenesten informerer rektor om barn som mottar spesialpedagogisk hjelp	PP- tjenesten Rektor	PP- tjenesten

KONGSBERG
KOMMUNE

Samtykkeskjema

For å lette overgangen fra barnehage til skole og gjøre skolestarten best mulig, gir jeg/ vi tillatelse til at informasjon som gavner

Barnets navn

gis videre til _____ skole

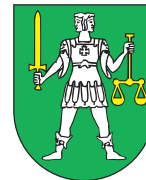
Navn på skolen

Jeg/ vi forutsetter at vi blir gjort kjent med informasjonen som blir gitt på forhånd.

Kongsberg, den _____

Underskrift: _____

Informasjon ved overgang fra barnehage til skole

KONGSBERG
KOMMUNE

Barnehagens navn:

Barnets navn:

Født:

Barnets sosiale kompetanse:	
Barnets språklige kompetanse:	
Barnets øvrige ferdigheter:	
Annet som foreldre eller barnehage mener skolen bør vite om, som er til det beste for barnet:	

Kartleggingsskjema eller annen dokumentasjon kan legges ved dersom foreldre og barnehage ønsker det.

Dato: _____ Foresattes underskrift: _____

Dato: . _____ Styrer/ped.leders underskrift: _____

